

Ārlietu ministrija

K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV-1395, tālr. 67016201, fakss 67828121, e-pasts pasts@mfa.gov.lv, www.mfa.gov.lv

VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES protokols Nr. 6

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 10.00

Rīgā, 2023. gada 28. jūnijā

Darba kārtība:

1. Par ministrijām aktuāliem jautājumiem, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1.jūlijs - 31.decembris)

1.1. Nozaru atašeju rotāciju termiņi

1.2. Budžeta resursu plānošana

Ziņo: Ārlietu ministrija

2. Padomes, kas notikušas jūnijā

01.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (transporta)

02.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (telekomunikācijas)

08.06.-09.06. Tieslietu un iekšlietu padome

11.06.-13.06. Lauksaimniecības ministru neformālā sanāksme

12.06.-13.06. Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu padome

15.06. Eurogrupa un 16.06. Ekonomikas un finanšu lietu padome

19.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (enerģētika)

20.06. Vides padome

21.06.-22.06. Vispārējo lietu padomes neformālā sanāksme

26.06. Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome

26.06. Ārlietu padome

27.06. Vispārējo lietu padome

27.06. Lauksaimniecības un zivsaimniecības lietu padome

Ziņo: ministrijas par savu nozaru Padomēm

3. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

3.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (18.-22. nedēļa)

3.2. Par atbildības noteikšanu par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par pārskatīto aprites ekonomikas uzraudzības sistēmu COM (2023) 306

Ziņo: Ārlietu ministrija

4. Par NST un ESVIS-R kontiem atašejiem Briselē

Ziņo: Ārlietu ministrija

5. ES Daudzgalu budžeta vidusposma pārskats

Ziņo: Ārlietu ministrija

6. Citi jautājumi:

6.1. Par bagāžas identifikatoriem

Ziņo: Ārlietu ministrija

Sēdi vada: I. Levrence, Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Sēdes locekļi:

A. K. Upena, Aizsardzības ministrija
M. Rone, Ekonomikas ministrija
E. M. Režā, Ekonomikas ministrija
L. Bronka, Finanšu ministrija
T. Rinmane, Iekšlietu ministrija
A. Vahere-Abražune, Izglītības un zinātnes ministrija
A. Čerkass, Klimata un enerģētikas ministrija
S. Catlaka, Kultūras ministrija
I. Tāre, Labklājības ministrija
E. Šimiņa- Neverovska, Satiksmes ministrija
E. Nagle, Satiksmes ministrija
K. Pommere, Tieslietu ministrija
A.O. Kivliņš, Veselības ministrija
M. Klismets, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
E. Stanga, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
V. Buņķe, Zemkopības ministrija
M. Sīmane, Valsts kanceleja
S. Kalnača, Valsts kanceleja
M. Zondaks, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: J. Bērziņš, Z. Rožkalne, D. Daudzvārdis, D. Krieva, N. Reinicāne, S. Draviņš, G. Šneiders, D. Putniņa, E. Beļāuniece, L. Paegle, K. Kadeģis.

Latvijas Pastāvīgā pārstāvniecība ES: M. Kreitus, I. Brice.

Citas institūcijas: S. Purva, Saeimas Eiropas lietu komisija, I. Stepiņa, Latvijas Darba devēju konfederācija, M. Baltiņš, Valsts valodas centrs.

1. Par ministrijām aktuāliem jautājumiem, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1.jūlijs - 31.decembris)

1.1. Nozaru atašeju rotāciju termiņi

1.2. Budžeta resursu plānošana

Ziņo: ĀM/ N. Reinicāne, J. Bērziņš

Izsakās: ĀM/ I. Levrence, J. Bērziņš; TM/ K. Pommere, FM/ L. Bronka, SM/ E. Šimiņa- Neverovska, EM/ M. Rone, KM/ S. Catlaka, IeM/ T. Rinmane, VARAM/ M. Klismets, VK/ M. Sīmane, LB/ M. Zondaks, LDDK/ I. Stepiņa

Ņemot vērā tuvojošos Latvijas prezidentūru ES Padomē 2028. gada otrajā pusē, ĀM vērs uzmanību, ka jau šobrīd svarīgi plānot rotāciju termiņus tiem nozaru atašejiem, kuru pienākumi būs saistīti ar prezidentūras jautājumiem. Likums nosaka laika rāmi, cik ilgi amatpersona drīkst ieņemt amatu, proti, maksimums ir 8 gadi. Jāņem vērā tas, ka atašejam būtu jābūt amatā jau vismaz divus gadus pirms prezidentūras, lai iegūtu nepieciešamo pieredzi un kontaktus. ĀM plāno sūtīt vēstuli katrai ministrijai, vēršot uzmanību uz šo aspektu. Piedāvā rudenī atgriezties

un diskutēt par šo jautājumu.

TM vēlas saprast iecerēto prezidentūras modeli, proti, jautājums, vai prezidentūra būs balstīta Briselē, jo ar to būs cieši saistīta atašeju nosūtīšana. Pagājušajā prezidentūrā 2015. gadā tika palielināts atašeju skaits. Vai arī šoreiz tā būs? Kāds ir Finanšu ministrijas viedoklis?

ĀM norāda, ka 2015. gadā Briselē bāzētā prezidentūra Latvijai kā mazai administrācijai bija daudz vieglāka. Aicina katru nozaru ministriju apsvērt savu optimālo komandas sastāvu Briselē - kas būs darba vadītāji, vadītāju vietnieki, tehniskais atbalsts. Priekšlikums ir jau tagad pakāpeniski plānot budžetu, sākot ar 2025. gadu, horizontālajā pieprasījumā pieprasot līdzekļus plānotajām komandām. 2026. gadā varētu vēl nedaudz kāpināt, papildināt ar palīgiem vai tehniskajiem darbiniekiem, 2028. gadā iezīmēt tikai atlikušās nepieciešamības. Nevar domāt tikai par 2028. gadu, jākoncentrējas ir uz 2025.gadu, jo jebkurai darba grupas vadītājam ir jāiestrādājas jautājumā, jāiepazīstas ar vidi, spēlētājiem utt. Piedāvājums ir sākt laicīgi domāt par budžeta pieprasījumu 2025. gadam.

Izaicinājumi būs brīdī, kad esošie atašeji sasniegs 8 gadu robežu un vairs nebūs iespējas termiņu pagarināt, tāpēc jau tagad jāplāno atašeju rotācijas, lai neveidojas situācija, kad 2028. gada vasarā atašejam beidzas termiņš un juridiski vairs nav iespējams to pagarināt.

TM jautā, vai iepriekšējā reizē netika pieļauti izņēmumi? Tas ir izšķiršanās jautājums, vai mums ir svarīgi uzturēt sistēmu un likuma burtu vai arī nodrošināt atbilstošus cilvēkresursus ar pieredzi. Vai būs cilvēkresursu limiti līdzīgi, kā 2015.gadā?

ĀM atbild, ka likums par termiņiem tika grozīts jau pēc prezidentūras, un nav plānots to grozīt atkārtoti. Aicina domāt, kā izskatīsies viss cikls, komandas, kādi būs termiņi, nepieciešamie resursi. Jāskatās katra individuālā situācija. Pagaidām par budžeta limitiem nekas nav zināms. Vispirms nepieciešams sagatavot piedāvājumu, pēc kura būs diskusija valdībā, un tad valdība izvērtēs, ko atbalstīt. 2015. gada prezidentūrā 200 cilvēki nebija pietiekams skaits, būtu nepieciešams lielāks skaits.

FM norāda, ka tas būs parastais budžeta veidošanas process ar pieprasījumiem un diskusiju.

SM norāda, ka uz iepriekšējo prezidentūru bija izstrādāta sistēma, kas ietvēra kritēriju izvirzīšanu un cilvēkresursu plānošanu; tika izvērtēts, kad jābūt vadībai no galvaspilsētas un kad Briselē; kad piesaistīt atbalstu, DG ekspertus. Vispirms jābūt principiem un procesa vadībai. Vai visiem darba grupu vadītājiem jābūt Briselē uz vietas, neskatoties uz to, cik failu, kāds būs tehniskais atbalsts?

Pie diskusijas par rotācijām jāatgriežas, jo, piemēram, SM ir spējīgs atašejs, kam ir pagarināts otrais termiņš, un SM redz šī atašeja lomu Latvijas prezidentūras ES Padomē laikā; vienlaikus iezīmē situāciju ar konkrētas jomas atašeju pie nosacījuma, ja uz prezidentūras laiku netiek papildus piešķirts dienesta termiņa pagarinājums. Jautā, kāpēc nevar izmantot esoša atašeja potenciālu? Atgādina, ka nozaru ministrijām ir cita sistēma nekā ārlietu dienestam. Šeit nav runa par ikdienas situāciju, bet gan par prezidentūru.

EM atbalsta diskusiju un aicina sākt runāt par sistēmu kopumā, kā vispār gatavojamies prezidentūrai. Budžeta pieprasījumam jābūt centralizētai prioritātei, nevis katrai ministrijai individuāli jāpierāda nepieciešamība pēc papildu štata vietām. Jautā, kad šāda diskusija tiks uzsākta?

ĀM atgādina, ka atašejs Briselē nevar būt visu mūžu. Sistēmas maiņa notika tieši šādu tendenču dēļ, ka šādas situācijas pavēršas par pastāvīgu praksi. Par prezidentūru plānojam diskusiju rudenī. Doma ir par horizontālu pieprasījumu (līdzīgi, kā Latvijas dalības ES divdesmitgades pasākumu pieteikums), nevis ministriju individuāliem pieprasījumiem. Ministrijas iesūta savu skatījumu, ko ĀM apkopo. Jāskatās arī, kur fiziski nodrošināt atašejiem darba vietas. Vai būs sekretariāts vai ne, nav zināms, politiski šobrīd neviens nav gatavs par to diskutēt. Pirms prezidentūras būs vēl vienas nacionālās vēlēšanas.

KM gaidīs diskusiju rudenī. Vēlētos redzēt, kāda bija analīze par iepriekšējo prezidentūru, kas bija labi, kas nē, ko gribam mācīties, darīt citādi? KM būs cilvēkresursu problēma, īpaši KM nozarē trūkst cilvēku ar zināšanām un vēlmi strādāt par valsts pārvaldē noteikto finansējumu, jau ir grūtības ministrijā nokomplektēt štatu. Saprota SM, jo tāda pati situācija, ka atašejam būs 8 gadu termiņš. Vajadzētu konceptuāli vispirms apzināt iegūtās mācības no iepriekšējās prezidentūras un vajadzētu skatījumu no ĀM.

IeM informē, ka sāk jau gatavoties prezidentūrai. Līdzīgi kā SM ir nopietnas bažas par atašejiem, jo cilvēkresursi nav neizsmeļami, ir savi ierobežojumi. Saskarsies ar situāciju, kad pašlaik nosūtītajiem cilvēkiem būs iegūta liela pieredze, taču beigsies termiņš. Lūdz ĀM būt elastīgiem, lai prezidentūrā noturētu cilvēkus, kam ir kompetence gan nozarē, gan pieredze iepriekšējās prezidentūrās Briselē. Tas ir īpaši svarīgi mazām ministrijām. Aicina rast risinājumu attiecībā uz atašejiem.

VARAM atbalsta šo savlaicīgo diskusiju un pauž līdzīgas bažas. 2028. gadā beigsies VARAM atašēja termiņš. Nozarē ir sarežģīti dabūt kompetentu cilvēku, kas vēlētos doties uz Briseli, arī ņemot vērā paaugstināto slodzi, jo ir daudz svarīgu failu. Iepriekšējā prezidentūra bija dalīta gan galvaspilsētā, gan Briselē. Lūdz ņemt vērā iepriekšējo pieredzi un pieļaut atkāpes. Atbalsta centralizētu pieeju budžeta plānošanā, procesa vadībā un iepirkumu veikšanā.

VK vērš uzmanību, ka VK nav sava atašēja ilgspējīgas attīstības jautājumos Briselē, vajadzēs atsevišķu risinājumu. Strādājot pie Nacionālā attīstības plāna u.c. plāniem, ir redzams, ka svarīgi saprast sasniedzamos mērķus, ņemot vērā ierobežotos resursus, un no tā izrietēs darāmie darbi kā Rīgā, tā Briselē.

LB atgādina, ka iepriekš prezidentūrā bija iesaistītas daudzas institūcijas, kas nebija ministrijas. Ja tāds plāns ir, un tāds būtu vajadzīgs, svarīgi laicīgi uzrunāt un koordinēties ar iestādēm jau rudenī.

LDDK informē, ka iepriekšējā prezidentūrā LDDK organizēja sociālo partneru pasākumus Latvijā. Pieeja ir, ka Eiropas Savienībā sociālajiem partneriem ir sava loma, viens no pasākumiem ir Augstākā līmeņa trīspusējais sociālais samits (Tripartite Social Summit), kur tiek definētas prioritātes. Līdz 2015. gadam LDDK kopīgi iesaistījās prezidentūras gatavošanā. Aicina LDDK un LBAS iesaistīt diskusijās, ņemot vērā, ka sociālie partneri arī definē savas prioritātes un aktivizē darba kārtības jautājumus vai politiskos uzstādījumus, kas svarīgi darba devējiem un ņēmējiem. Viens no šādiem jautājumiem iepriekš bija, piemēram, augšupvērstā konverģence. Aicina veidot diskusiju par to, kas tiktu sagaidīts no pilsoniskās sabiedrības puses, ko varam kopā kā Latvija darīt. Prioritātes vēl jādefinē, ko gribam panākt ES dienaskārtībā. Sociālie partneri ir daļa no ES pārvaldības.

SM jautā par personālu, vai būs princips, ka tiks veidotas nodaļas, no kā izriet, ka katrai nodaļai vajadzīgs vadītājs, vietnieks (galvaspilsētā vai uz Briselē), atbalsta sekretārs, vai kaut ko deleģējam citai valstij. Jārunā par atalgojuma jautājumiem, iesaistot Valsts kanceleju un Finanšu ministriju. Cik koordinātoru būs paredzēti katrai ministrijai? Tas ir jāzina, lai varētu veidot personāla politiku ilgtermiņā. Iepriekš sekretariāts organizēja diskusiju, tā bija vienkāršāk strādāt, bija skaidri principi. Nepieciešami vienoti principi, saskaņā ar kuriem visi varam rēķināties. Personāls ir diezgan stratēģisks aspekts, kas jāsaista ar saturu.

ĀM norāda, ka nevar pateikt, kuras satiksmes jomas varētu nodot citām valstīm prezidentūras laikā. Vai vadība notiek galvaspilsētā vai var nosegt ar atašejiem uz vietas, atkarīgs no darba intensitātes, resursiem (galvaspilsētā lētāk), būs jāmeklē kompromiss iekšēji. Iepriekš kaut ko noteikt un cerēt, ka to visu arī saņemsim, ir nepareiza pieeja.

LV PP ES norāda, ka atšķirībā no 2015. gada prezidentūras nākamā prezidentūra 2028. gadā norisināsies likumdošanas cikla noslēgumā, līdzīgi, kā tas būs šī gada otrajā pusē. Varētu būt vairāk darba, nekā iepriekš. Jāvēro nākamais pusgads, jo būs līdzības 2028. gada otro pusgadu. Saturisko darbu ir grūti prognozēt. Tas iezīmēsies nākamā gada nogalē pēc Parlamenta un

jaunās Eiropas Komisijas sastāva apstiprināšanas.

ĀM papildina, ka 2028. gada otrais pusgads būs arī nākamā ES daudzgadu budžeta aktu karstākais apstiprināšanas periods.

KM ierosina, ka līdz rudenim vajadzētu sarīkot dalīšanos pieredzē par iepriekšējo prezidentūru.

ĀM piedāvā, ka starplaikā starp VAS sanāksmēm tiktu sarīkota atsevišķa diskusija, kuras kopsavilkumu varētu prezentēt VAS rudenī.

TM norāda, ka par pieredzi daudzi klātesošie varētu paust savus secinājumus. Aicina diskutēt, kas funkcionēja labi, kādi ir ministriju secinājumi. Viens ir sekretariāta secinājumi, bet kas cits ir iesaistīto pušu, ministriju secinājumi. Prezidentūrai beidzoties, notika diskusija par secinājumiem, bet var teikt, ka daudzi ieteikumi nav tikuši iedzīvināti, piemēram, par personāla noturēšanu.

ĀM pieļauj, ka nozaru ministrijām ir vēl jomas un cilvēki ar 2015. gada prezidentūras pieredzi, ko varētu iesaistīt diskusijā, ņemot vērā, ka ne visi no pašreizējiem darbiniekiem strādāja 2015. gadā.

LDDK atbalsta domu par dalīšanos pieredzē. Tāpat var sniegt ieskatu par to, kā sociālie partneri strādā citās valstīs un kā tiek būvēts ambīciju līmenis, ko īsteno prezidentūrā.

Nolemj:

1.1.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju un VAS dalībnieku komentārus.

1.1.2. Ārlietu ministrijai nosūtīt vēstules nozaru ministrijām saistībā ar nozaru atašeju rotāciju plānošanu Latvijas prezidentūras ES Padomē kontekstā.

1.1.3. Turpmākajās aktivitātēs, gatavojoties Latvijas prezidentūrai, iesaistīt iestādes (plašāk, nekā ministrijas) un sociālos partnerus (LDDK un LBAS).

1.1.5. Ārlietu ministrijai līdz rudenim organizēt atsevišķu diskusiju par 2015. gada prezidentūras secinājumiem un ieteikumiem ar skatu uz nākamo prezidentūru (kas bija labi, kas bija slikti, kādas mācības un secinājumi). Diskusijas secinājumus prezentēt VAS.

1.1.6. Ārlietu ministrijai plānot atkārtotu diskusiju VAS rudenī.

2. Padomes, kas notikušas jūnijā

01.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (transporta)

02.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (telekomunikācijas)

08.06.-09.06. Tieslietu un iekšlietu padome

11.06.-13.06. Lauksaimniecības ministru neformālā sanāksme

12.06.-13.06. Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu padome

15.06. Eurogrupa un 16.06. Ekonomikas un finanšu lietu padome

19.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (enerģētika)

20.06. Vides padome

21.06.-22.06. Vispārējo lietu padomes neformālā sanāksme

26.06. Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome

26.06. Ārlietu padome

27.06. Vispārējo lietu padome

27.06. Lauksaimniecības un zivsaimniecības lietu padome

Ministrijas ziņo par šādām ES Padomēm:

2.1. Par 01.06. Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomi (transport)

Ziņo: SM/ E. Šimiņa- Neverovska

SM informē, ka Padomē notika vispārīgas diskusijas bez lēmumu pieņemšanas par jauno ceļu satiksmes drošības pakotni (Pārrobežu sodu direktīva), paredzot paplašināt sodus, kurus pārkāpjot ārvalstīs, varēs saņemt vēstuli no konkrētās valsts. Šobrīd notiek diskusijas, ka varētu pilnveidot elektronisko sistēmu, iekļaujot distances neieturēšanu, bīstamu auto novietošanu stāvēšanai, vietu ar baltu, nepārtrauktu līniju šķērsošanu, braukšanu pretējā virzienā. Šobrīd notiek arī diskusijas par EK priekšlikumu, ka citā dalībvalstī varētu atņemt vadītāja apliecību, ja šajā citā valstī izdarīti būtiski pārkāpumi (alkohola, narkotisko vielu reibums, ātruma pārsniegšana, ceļu satiksmes negadījums ar bojāgājušajiem vai smagiem miesas bojājumiem). Šobrīd ir smagas diskusijas par direktīvas juridisko pamatu.

Tāpat notiek diskusijas par vadītāja apliecības grozījumiem, ņemot vērā jauno tehnoloģiju ienākšanu automašīnās, vadītājiem jāapgūst dažādas prasmes. Būtiska priekšlikums ir par mobilajām vadītāja apliecībām, plānots noregulēt, lai tās varētu savstarpēji atzīt. Latvija vēlas, lai tiktu saglabātas apliecības arī fiziskā formā. Eiropa vadītāja apliecību jomā virzās uz digitalizāciju.

Nolemj: 2.1.1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

2.2. Par 26.06. Ārlietu padomi

Ziņo: ĀM/ D. Krieva

ĀM informē, ka 26.06. ES Ārlietu padomē, kas bija pēdējā Ārlietu padome pašreizējam ārlietu ministram, darba kārtībā bija jautājumi par Krievijas agresiju Ukrainā, par nedēļas nogalē notikušajiem notikumiem Krievijā. Augstais pārstāvis informēja par notikušajiem telefonzvaniem ar G7. ES ir vienots viedoklis, ka šobrīd pāragri izdarīt secinājumus. Jābūt piesardzīgiem ar publisko komunikāciju un secinājumiem, nedodot iespēju Krievijai pagriezt naratīvu saviem mērķiem. Jāturpina atbalsts Ukrainai, īpaši pretuzbrukuma laikā, jāturpina sadarbība ar trešajām valstīm, jāveicina globālo partneru atbalsts mūsu un Ukrainas pieejai miera iniciatīvām. Dalībvalstis pauda gandarījumu par apstiprināto 11. sankciju pakotni, par Eiropas Miera mehānisma griestu palielināšanu par 3.5 miljrd. EUR. Tāpat EK informēja par pievienošanās procesu. Attiecībā uz Ukrainu divas rekomendācijas jau pilnībā izpildītas. Tiešsaistē bija pievienojies Ukrainas ārlietu ministrs, kas pateicās par atbalstu un informēja par aktuālajām vajadzībām. Vairākas valstis, tostarp Baltijas valstis, atgriezās pie jautājuma par tribunālu un uzsvēra, ka nepieciešams Ukrainai piemērotākais risinājums, kas vērsts pret Krievijas galvenajām amatpersonām, kas iespējams ar īpašā tribunāla palīdzību. Latvija uzsvēra, ka jābūt uzmanīgiem ar pārsteidzīgām prognozēm par notikumiem Krievijā un jāseko līdzi Baltkrievijas iesaistei notikumos, jāseko robežu aizsardzībai.

Diskusija par attiecībām ar ES - Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm notika ar skatu uz Eiropadomi un gaidāmo 17.-18. jūlija ES – CELAC samitu Briselē. Ar šo reģionu jāstrādā, lai veicinātu atbalstu Ukrainai un vairotu izpratni par Krievijas karu. Visas dalībvalstis aicinātas nodrošināt augsta līmeņa dalību samitā. Izskanēja plašs atbalsts pašreizējos ģeopolitiskajos apstākļos kopīgi vērsties pret globāliem izaicinājumiem tādās sadarbības jomās kā klimata pārmaiņas, zaļā un digitālā pārveide, drošība, enerģētika, multilaterālisms un noteikumus balstīta starptautiskā kārtība, demokrātijas noturība un cilvēktiesību ievērošana.

Padomē tika apstiprināti padomes secinājumi par digitālo diplomātiju, izskanēja atbalsts EĀDD piedāvātajiem rīcības virzieniem: ES ietekmes globālās digitālās pārvaldības jomā attīstīšana, pārliecinošāka iesaiste partnervalstu, īpaši tuvāko, digitālās noturības stiprināšanā, Ķīnas un Krievijas ietekmes mazināšana un ES lomas kā globālo digitālo normu veidotājas stiprināšana.

Nolemj: 2.2.1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

2.3. Par 27.06. Vispārējo lietu padomi

Ziņo: ĀM/ Z. Rožkalne

27.06. sanāksmē Luksemburgā Latviju pārstāvēja Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre. Saturiski svarīgākais bija 29.06-30.06. Eiropadomes sagatavošana. Tiek gatavoti Eiropadomes secinājumi, kuros ir sadaļas par Ukrainu, ekonomiku, drošību un aizsardzību, migrāciju, Ķīnu un ārējām attiecībām. Diskusijā Latvija uzsvēra Ukrainas reformu progresu un ilgtspējīgu un paredzamu finansiālu atbalstu Ukrainai. Latvija izteica atbalstu *ad hoc* starptautiska tribunāla veidošanai Krievijas tiesāšanai, kā arī 11. sankciju pakotnei pret Krieviju. Tāpat Latvija uzsvēra, ka nepieciešams atrast veidu iesaldēto Krievijas aktīvu izmantošanai, kā arī jāturpina spiediens pret Baltkrieviju. Savukārt ekonomikas sadaļā Latvijai ir svarīga Vienotā tirgus stabilitāte un stratēģisko atkarību mazināšana. Migrācijas jomā jānodrošina inovatīvi risinājumi. Darba kārtībā bija arī citi jautājumi. Sanāksmes ietvaros notika tikšanās ar Moldovas ārlietu un Eiropas integrācijas ministru, kurš informēja par Moldovas reformu progresu. Pagājušajā nedēļā EK sniedza mutisku ziņojumu, kurā tika atzīts, ka izpildītas 3 no 9 rekomendācijām. Rakstisks izvērtējums par Moldovas (kā arī Ukrainas un Gruzijas) progresu sekos rudenī. Zviedrijas prezidentūra sniedza atskaiti par paveikto darbu pie Eiropas vēlēšanu akta. Tāpat tika apstiprinātas Eiropas semestra rekomendācijas un nodotas Eiropadomei. Sanāksmē tika arī sniegta informācija par prezidentūru trio - Spānijas, Beļģijas, Ungārijas - prioritātēm.

Nolemj: 2.3.1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

3. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

3.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (18.-22. nedēļa)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

ĀM ziņo, ka 18.-22. nedēļā saskaņoti 111 priekšlikumi. Kompetenču sadalījuma tabula saskaņota elektroniski.

Nolemj: 3.1.1. apstiprināt sistēmā ESVIS-L saskaņotās COM tabulas:

COM 18. nedēļa (01.05.2023. līdz 07.05.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 26.05.2023.

COM 19. nedēļa (08.05.2023. līdz 14.05.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 02.06.2023.

COM 20. nedēļa (15.05.2023. līdz 21.05.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 09.06.2023.

COM 21. nedēļa (22.05.2023. līdz 28.05.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 16.06.2023.

COM 22. nedēļa (29.05.2023. līdz 04.06.2023.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 22.06.2023.

3.2. Par atbildības noteikšanu par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par pārskatīto aprites ekonomikas uzraudzības sistēmu COM (2023) 306

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

ĀM informē, ka vienošanās ir panākta.

Nolemj:

3.2.1. Noteikt VARAM kā atbildīgo iestādi par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu

komitejai par pārskatīto aprites ekonomikas uzraudzības sistēmu COM (2023)306, 15.5.2023. Noteikt Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Klimata un enerģētikas ministriju, Labklājības ministriju, Zemkopības ministriju un Valsts kanceleju kā līdzatbildīgās iestādes.

3.2.2. Aicināt VARAM veidot starpinstitūciju komisiju Rīcības plāna pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027. gadam īstenošanai. Komisijas sastāvā iekļaut Rīcības plānā iesaistītās institūcijas atbilstoši Ministru kabineta rīkojumam Nr. 489 (2020. gada 4. septembris).

4. Par NST un ESVIS-R kontiem atašeiem Briselē

Ziņo: ĀM/ D. Daudzvārdis

ĀM informē par diviem svarīgiem lūgumiem no Pastāvīgās pārstāvniecības ES sevišķās lietvedības.

NST konti

Nozaru ministrijām, nosūtot atašejus darbam uz Pastāvīgo pārstāvniecību ES, pirms rotācijas ir ļoti rūpīgi jāizvērtē, vai atašejam, pildot dienesta pienākumus, var rasties nepieciešamība rakstīt ziņojumu klasifikācijā “slepeni”.

Ja pastāv varbūtība nepieciešamībai rakstīt “slepeni” ziņojumu, ir jāņem vērā, ka Pastāvīgā pārstāvniecība šādu ziņojumu rakstīšanai izmanto tikai NST sistēmu, līdz ar to pirms rotācijas ir ļoti būtiski amatpersonas nodrošināt ar aktīvu NST kontu, kā arī amatpersonas nodrošināt ar kontaktinformāciju par amatpersonām nosūtošajā ministrijā, pie kurām griezties neskaidriību gadījumā, ja ir jāveic kādas darbības saistībā ar kontu atjaunošanu, pieejas datu atjaunošanu un līdzīgos jautājumos.

ESVIS-R konti

Pastāvīgā pārstāvniecība ES *Restreint UE/EU Restricted* dokumentu aprītei izmanto tikai valsts informācijas sistēmu darbam ar Eiropas Savienības dokumentiem ESVIS-R. Nosūtot atašejus darbā uz Pastāvīgo pārstāvniecību ES, pirms rotācijas nozaru ministrijām amatpersonas ir jānodrošina ar aktīvu ESVIS-R kontu, kā arī amatpersonas ir jānodrošina ar kontaktinformāciju par atbildīgajām amatpersonām, kas nodrošina ESVIS-R un to kontu izveidi un atjaunošanu konkrētajā ministrijā.

Nolemj:

4.1. Ministrijām izvērtēt, vai nozaru atašeiem darba uzdevumu veikšanai Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES būs nepieciešams rakstīt slepenus dokumentus. Vajadzības gadījumā ministrijām nodrošināt NST kontu izveidi pirms atašeju pārcelšanās.

4.2. Ministrijām nodrošināt, ka atašeiem pirms pārcelšanās uz Pastāvīgo pārstāvniecību ES ir izveidoti ESVIS-R konti.

5. ES Daudzgažu budžeta vidusposma pārskats

Ziņo: ĀM/ J. Bērziņš

Izsakās: VARAM/ M. Klismets, FM/ L. Bronka

ĀM informē, ka 20. jūnijā Eiropas Komisija ir nākusi klajā ar priekšlikumu ES Daudzgažu budžeta vidusposma pārskatam. Pārskata galvenās prioritātes ir: 1) atbalsts Ukrainai, 2) ar migrāciju saistīto izmaksu segšana un kaimiņattiecības, kā arī 3) atbalsts stratēģiski svarīgām ekonomikas nozarēm.

Šobrīd tiek izstrādāta sākotnējā nacionālā pozīcija, kura jau ir izsūtīta ministrijām komentēšanai un papildināšanai. Ja ir jautājumi vai vēlēšanās diskutēt, to aicinām darīt arī šajā sanāksmē.

No vienas puses, pārskats ir mērķēts, jo neskar kohēziju, izņemot elastības, un neskar arī kopējo lauksaimniecības politiku, tomēr vienlaikus pārskata ietvaros paredzēts grozīt 6 no 7 izdevumu kategorijām (*headings*).

Atbalsts Ukrainai - tiek veidots elastīgs mehānisms, kurš ietver divus atzarus – 1) grantus un tostarp budžeta garantijas (provizoriski 1/3 jeb ~17 miljardi eiro); 2) aizdevumus (provizoriski 2/3 jeb 33 miljardi eiro). Lielāko daļu finansējuma nodrošinās Eiropas Komisija, aizņemoties finanšu tirgos iepretim budžeta garantijai ar variējošu dalībvalstu iesaisti no 2,5-50 mljrd. EUR atkarībā no tā, kā veidosies atmaksājamo un neatmaksājamo proporcijas. Nav ērts risinājums, ka katru gadu no jauna būs jāvienojas par Ukrainai piešķiramo summu. Piedāvātie 50 mljrd. EUR četriem gadiem ir mazāks apjoms, nekā šobrīd esošais, turklāt šis finansējums ir izteikts tekošajās cenās, kas nozīmē, ka atbalsta vērtība ar laiku samazināsies (inflācija). Šīs nianse dara bažīgus, īpaši kontekstā ar to, ka visas dalībvalstis ir teikušas, ka atbalsts Ukrainai ir jāsniedz.

Migrācijas jomā uzsvars tiek likts uz sadarbību ar trešajām valstīm, partnerību veidošanu Dienvidos, lai mazinātu migrācijas plūsmas un tādējādi mazinātu spiedienu uz [migrācijas] paktu, kas nākotnē varētu būt savādāks, nekā tas ir šobrīd. Ir arī neliela sadaļa saistībā ar robežu pārvaldību, kur saskatām potenciālu ieguvumu Latvijai.

Platforma stratēģiskajām tehnoloģijām Eiropā (STEP) – paredz pasākumus, kas attiecas uz konkurētspēju. Atvēlēti 10 mljrd. EUR, kuri sadalās 1) 5 mljrd. EUR programmām, kur jebkurš var konkurēt, balstoties uz ekselences principu, un 2) 5 mljrd. EUR Inovācijas fondā, kas rezervēti dalībvalstīm, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju 2015.-2017. gadā bija zem ES vidējā, t.sk. Latvija. Dalība ir pamatojoties uz savstarpēji konkurējošiem projektiem bez iezīmētām nacionālām sadaļām.

Izaicinājumus rada aizņēmumu likmes celšana saistībā ar Atveseļošanās un noturības mehānismu, jo arī tur Eiropas Komisija ir aizņēmusies naudu. Vajadzīgi arvien lielāki līdzekļi, jo procentu maksājumi ir pieauguši. Prognozēts, ka kopumā šim mērķim vajadzēs aptuveni 17 mljrd. EUR vai vairāk.

Veidojot jaunas politikas, veidojas arvien lielāks administratīvais slogs. Tādēļ EK vēlas nodarbināt papildu 600 cilvēkus, un tas prasa papildu 2 mljrd. EUR.

Par šiem jautājumiem domājam un plānojam izteikties un uzdot jautājumus. Darba plāns ir izveidots. Lūdzam nozīmēt kontaktpersonas operatīvai saziņai par daudzgadu budžeta jautājumiem, jo būs intensīvs darbs visu jūliju. Septembrī ielānota viena darba grupa ar cerību, ka jau būs panākta vienošanās.

VARAM aicina kontekstā ar karu Ukrainā un situāciju ES austrumu pierobežā domāt par īpaša fonda izveidi pierobežas attīstībai. **VARAM** sniegs papildu informāciju pozīcijai. **FM** lūdz precizēt, par kādu fondu ir runa. **VARAM** atbild, ka jautājums tika uzrunāts pavasarī, kad vizītē bija V. Dombrovskis, kurš apsolīja padomāt, kura fonda līdzekļus varētu izmantot Austrumu pierobežai. Tur ir arī drošības aspekts, caur drošības jautājumiem varētu risināt civilos jautājumus. **ĀM** precizē, ka jautājums bija par atbalstu Latgales reģionam kā tādām, nevis tikai pierobežai.

FM norāda, ka finansējums Ukrainai ir ierobežots. Visi granti, tehniskie un procentu maksājumi jāietilpina 50 miljardos eiro. Attiecībā uz finansējuma izmantošanu ir elastība, izejot no vajadzībām Ukrainai.

Par STEP Inovāciju fondu nozaru ministrijām jāskatās, vai nepieciešams uzrunāt Komisiju par finansējuma iezīmēšanu. Jāizvērtē, vai Latvijai ir interese un vai vēlas pretendēt uz Inovāciju fonda finansējumu. Nav jācinās par finansējuma iezīmēšanu, ja nebūs projektu, ja nebūs iespējas vai vēlmes finansējumu apgūt. Aicina pētīt nozaru programmas izmaiņas un pamatu prasīt finansējumu. **ĀM** norāda, ka ir jāskatās uz iezīmēto finansējumu Inovāciju fondā un to, vai kādu no Kohēzijas fonda projektiem var finansēt no Inovāciju fonda, tādējādi atslogojot kohēziju. Jāizvērtē konkursam gatavie esošie projekti, lai varētu iegūt Inovācijas fonda naudu.

Nolemj:

4.1. Ārlietu ministrijai sagatavot nacionālo pozīciju un virzīt to apstiprināšanai tuvākajā Ministru kabineta sēdē.

4.2. Iestādēm nozīmēt kontaktpersonas operatīvai saziņai par daudzgadu budžeta jautājumiem un informēt par to Ārlietu ministriju līdz 7.jūlijam.

4.3. Nozaru ministrijām izvērtēt intereses iesniegt projektus STEP Inovāciju fondam. Ja ir identificētas intereses, attiecīgi informēt Ārlietu ministriju un Finanšu ministriju.

6. Citi jautājumi:

6.1. Par bagāžas identifikatoriem

Ziņo: ĀM/ J. Bērziņš

Ārlietu ministrija ir saņēmusi no Spānijas Prezidentūras ES Padomē koordinācijas biroja bagāžas identifikatorus, kurus delegācijām nepieciešams izmantot, ierodoties uz Spānijas prezidentūras ietvaros organizētajām neformālajām ministru sanāksmēm Spānijā. Spānijas prezidentūra plāno rīkot neformālās padomes visā valstī, kas nozīmē sarežģītu loģistiku ar minimālām iespējām palīdzēt no vēstniecības puses, tomēr Spānija apņēmusies sniegt visu iespējamo palīdzību delegācijām. Ārlietu ministrijā ir pieejami 200 bagāžas identifikatori. Spānijas prezidentūras laikā plānota 21 neformālā sanāksme. Nozaru ministrijas aicinātas izvērtēt nepieciešamo bagāžas identifikatoru daudzumu un tos iegūt Ārlietu ministrijā (kontaktpersona – Agnese Caune).

Nolemj:

6.1.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju; nozaru ministrijām saņemt bagāžas identifikatorus Ārlietu ministrijā.

6.2. ĀM piedāvā nākamajai VAS 26. jūliju.

Nolemj:

6.2.1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2023. gada 7. jūlijā.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

I. Levrence

Protokolēja A. Caune

Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas otrā sekretāre, tel. 67015966